

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

19.11.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ ПОЗИЦИЯ НА АИКБ ОТНОСНО ПРОЕКТ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МС ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА КОМПЕНСАЦИИ НА РАБОТНИЦИ И СЛУЖИТЕЛИ, ОСИГУРЕНИ В ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ, ЗА КОИТО СА НАЛОЖЕНИ ОТ ДЪРЖАВЕН ОРГАН ВРЕМЕННО ОГРАНИЧЕНИЯ

Следва пълният текст на писмо на АИКБ относно Проект на Постановление на МС за определяне на условията и реда за изплащане на компенсация на работници и служители, осигурени в икономически дейности, за които са наложени от държавен орган временни ограничения за осъществяването им в периода на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка.

ДО

Г-ЖА МАРИЯНА НИКОЛОВА,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ИКОНОМИЧЕСКАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА И МИНИСТЪР НА ТУРИЗМА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Г-ЖА ДЕНИЦА САЧЕВА,
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

КОПИЕ

Г-ЖА ЗОРНИЦА РУСИНОВА,
ЗАМЕСТНИК -МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Г-ЖА МАРИЕТА СТОЯНОВА,
СЕКРЕТАР НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Относно: Проект на Постановление на МС за определяне на условията и реда за изплащане на компенсация на работници и служители, осигурени в икономически дейности, за които са наложени от държавен орган временни ограничения за осъществяването им в периода на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НИКОЛОВА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО САЧЕВА,**

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) принципно подкрепя проекта на Постановление на МС за определяне на условията и реда за изплащане на компенсация на работници и служители, осигурени в икономически дейности, за които са наложени от държавен орган временни ограничения за осъществяването им в периода на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка, **доколкото това е мярка за подпомагане запазването на заетостта и подкрепа за работниците/служителите** да се справят с последиците от въведените извънредни мерки породени от пандемията от Covid-19.

Проектът за ПМС беше широко обсъден от членовете на АИКБ, както и неговата практическа приложимост. В тази връзка възникнаха редица въпроси, които по-скоро биха създали затруднения на адресатите на постановлението, отколкото реално да решат проблеми. Предлагаме на Вашето внимание конкретни решения на идентифицирани проблеми:

1. Като цяло считаме, че неправилно постановлението е адресирано за изпълнение от работодателите. Целта му, видна и от самото наименование на акта, е да се изплатят „компенсации на работниците и служителите“, а не на предприятията. Самото постановление решава хибридна ситуация, при която лицата вместо да бъдат освободени, са пуснати в неплатен отпуск, като за периода на отпуска не получават възнаграждение. Т. е. те нито са безработни, нито имат достъп до доходи за преживяване. Именно поради това те имат право на определен вид компенсация, при определени условия.

Предлагаме: Проектът на ПМС да бъде изцяло насочен към работниците и служителите, като им се даде право и възможност при настъпване на описаните обстоятелства да кандидатстват пред Дирекции „Бюро по труда“ за получаване на компенсация. Съответно работодателят да бъде освободен от ангажимента да администрира процеса, като в неговите задължения да остане единствено информирането на работниците и служителите и предоставянето на всяко лице на копие от заповедта за неплатен отпуск.

2. **В тази връзка считаме за абсолютно неадекватно на работодателя да се начислява помощ de minimis за средствата за компенсация, които се изплащат на неговите работници.** Предприятието не получава средства за запазване на заетостта. Напротив – тук е налице ситуация, при която средствата се изплащат на работника/служителя като компенсация за това, че със заповед на държавен орган предприятието е преустановило дейността си, а работниците/служителите са загубили доходите си. Целта на компенсацията е в периода на неплатения си отпуск работникът/служителят да има възможност да се издържа. При това положение за работодателя е по-изгодно да освободи работника/служителя, но да запази предприятието от натрупването на държавна помощ, която на практика не му помага с нищо, дори напротив – лишава го от възможността да използва други мерки или инструменти за укрепване на дейността му и запазване на жизнеспособността на фирмата.

Предлагаме: Предприятията да бъдат освободени от режима на държавна помощ – de minimis, като се промени адресата на постановлението и се вмени на самия работник/служител да подаде своите документи в ДБТ, и съответно да му се изплати посочената компенсация. Видно от цялата идея на мярката бенефициент на безвъзмездната финансова помощ са работниците/служителите.

3. Не на последно място отправяме препоръка за отпадане на чл. 3 от проекта на постановление, тъй като в предложения вид на тази норма на предприятията се вмения задължение да запазят заетостта, за която работниците/служителите им са получили компенсации по реда на постановлението, за период, равен на периода, за който са изплащани компенсациите. Това е неправилно на първо място, защото не работодателите са получили компенсации, а работниците им и то в период, в който самото предприятие е лишено от приходи заради прекратяване на дейност с заповед на държавен орган, и на второ място – в случай че работникът по своя инициатива и без значение поради каква причина поиска трудовото му правоотношение да бъде прекратено, то работодателят не разполага с механизъм да съхрани заетостта на този човек против волята му.

Предлагаме: **Нормата на чл. 3 да отпадне от постановлението**, като още веднъж апелираме към правилно адресиране на мярката.

С УВАЖЕНИЕ,
ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

✓ АИКБ СЕ ОБЯВИ СРЕЩУ АДМИНИСТРАТИВНОТО УВЕЛИЧЕНИЕ НА МРЗ

Асоциацията на индустриалния капитал в България изпрати [своя позиция](#) относно Проект на ПМС за определяне на нов размер на минималната работна заплата в страната за 2021 г. до г-жа Марияна Николова, заместник министър-председател по икономическата и демографска политика и министър на туризма, и г-жа Деница Сачева, министър на труда и социалната политика. В нея АИКБ отново категорично заявява своето несъгласие с административното и волунтаристично определяне на размера на МРЗ.

Работодателската организация за пореден път констатира, че дори и когато се смята, че разговорите за постигане на съгласие за модела на договаряне на МРЗ, едва ли не са излезли на „последната права“, Министерският съвет, открито насърчаван от национално представителните организации на работниците и служителите, бърза да повиши минималната месечна работна заплата за страната колкото е възможно повече, преди механизмът на договарянето ѝ да стане факт.

АИКБ посочва данни, илюстриращи необоснования и рязък ръст на минималната работна заплата, като този път представените сведения са за периода 2000 – 2017/2018 г. Чрез тях работодателите отново напомнят за няколко факта:

1. *Административно определената минимална работна заплата расте „експлозивно“ на фона на останалите икономики в ЕС;*
2. *Минималната работна заплата представлява неприемливо голям дял от средната работна заплата за страната;*
3. *Нарастването на административно определяната минимална работна заплата изпреварва договаряните минимални работни заплати по отрасли и браншове;*
4. *България е лидер по отношение на съотношението между годишния размер на минималната работна заплата и брутният вътрешен продукт на глава от населението за страните от ЕС.*

Във връзка с изложените аргументи, Асоциацията на индустриалния капитал в България продължава да апелира за нов подход при определяне на минималната работна заплата за страната, като настоява оттук нататък, независимо от формата, която ще вземе договарянето на минималната месечна работна заплата за страната, средносрочната бюджетна прогноза да се консултира със социалните партньори. Поне в частта ѝ, където се залага минималната месечна работна заплата в перспектива.

В заключение – що се отнася до предложението на правителството минималната месечна работна заплата за страната да достигне 650 лева от 1 януари 2021 г., Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) категорично отхвърля

това предложение, опирайки се на изнесените по-горе аргументи и съображения. Според работодателската организация това поредно повишаване на МРЗ носи още по-сериозни заплахи от преди.

АИКБ със съжаление повтаря своето много сериозно съмнение, че повишаването на размера на МРЗ на 650 лева е предрешен въпрос. По тази причина Асоциацията се обръща към правителството и към социалните партньори с предложение за приемане на решение за своеобразна дерогация на размера на минималната месечна работна заплата в застрашените икономически дейности, които могат лесно да бъдат анализирани на база на данните за средния осигурителен доход, като за тях новият размер на минималната месечна работна заплата, който вероятно ще влезе в сила от 1 януари 2021 г., да бъде заменен с досегашния размер от 610 лева.

АИКБ настоятелно предлага на правителството, както и на социалните партньори, да подкрепят това компромисно решение, което би дало глътка въздух на застрашените икономически дейности. В редица от тях ниският среден осигурителен доход се дължи на крайно неблагоприятна международна конюнктура, а в други, като частния охранителен сектор, доходите буквално са „смачкани“ от порочната система на обществени поръчки по единствен критерий – най-ниска цена.

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) апелира в случай, че правителството реши да наложи размер на МРЗ от 650 лева, считано от 1 януари 2021 година, да бъде отложено въвеждането ѝ за застрашените икономически дейности, където предложената минимална работна заплата надхвърля средния осигурителен доход, или е твърде близка до него.

Повече информация може да намерите в следните приложения:

- [Цялата позиция на АИКБ;](#)
- [Приложение 1](#) – Данни за минималната месечна работна заплата за страните от Централна и Източна Европа и за страните от „стара“ Европа, където има нормативно закрепена минимална работна заплата, за периода 1999 – 2020 г., както и данни за нарастването в пъти за периодите 1999 – 2020 г., и за 2000 – 2019 г.;
- [Приложение 2](#) – Презентация на съотношението между годишния размер на минималната работна заплата и брутният вътрешен продукт на глава от населението за страните от ЕС, където има нормативно установена минимална работна заплата, за периода 2000 – 2020 година.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Парламентът подкрепи правителството за Скопие

Народното събрание подкрепи правителството за отказа на България да даде "зелена светлина" на Република Северна Македония за започване на преговори за еврочленство. Това стана след като в пленарната зала бяха изслушани вицепремиерите Екатерина Захариева и Красимир Каракачанов.

Министър председателят заяви, че сме готови да продължим разговорите със Скопие.

По време на изслушване в парламента вицепремиерите Захариева и Каракачанов представиха мотивите на правителството да не подкрепи Република Северна Македония.

Външният министър обясни, че страната ни е предложила протокол към Договора за добросъседство, ратифициран от двата парламента, който може да реши спора, но без успех.

Екатерина Захариева - вицепремиер и министър на външните работи: Антибългарската идеология и доктрина остават по-скъпи на част от политическия елит от перспективата за добросъседство с България и даже за членство в ЕС. Миналото следва да ни обединява, а не да ни разделя и няма как да изградим истинско приятелство, което е основано на лъжа и идеология, основана на лъжа към България и българското.

А Каракачанов заяви, че въпреки опитите на Скопие за външен натиск, България не е променила позицията си.

Красимир Каракачанов - вицепремиер и министър на отбраната: Колегите в Скопие може би смятаха че Европейският съюз е Съветския съюз, в който като се скарат републиките или в бивша Югославия, отиват при върховния началник, генералният секретар на партията и той решава според неговите виждания. Ние оказваме подкрепа. Те ни връщат с нож в гърба.

Всички парламентарни партии подкрепиха решението на правителството, без ДПС, които не присъстваха в залата.

От левицата обаче имаха резерви.

Кристиян Вигенин - депутат от "БСП за България": БСП и нейната парламентарната група считат, че решението за отлагане на началото на преговорите е правилно... В днешния дебат, честно казано ми липсваше усещането за загриженост в тази ситуация. Не е успех, че сме спрели Република Северна Македония на този етап.

Премиерът също коментира темата по време на правителственото заседание.

Бойко Борисов - министър-председател: Били сме изключително добронамерени, загрижени и в разговорите, които сме водили с тях, много внимателно сме им обяснили докъде могат да стигнат нашите компромиси. За съжаление, нашите приятели от Скопие не проявиха абсолютно никаква ангажираност в тази сфера. Мисля, че с натиск и с лобизъм ще се опитат да накарат България да промени своята позиция.

Премиерът заяви че вратата за преговори е отворена.

Бойко Борисов - министър-председател: Нашата позиция не е на инат или да спрем нашите най-близки приятели. Тя е принципна защото има неща, с които нашия народ няма как да се съгласи. Така че. Да. Готови сме да продължим разговорите.

Борисов припомни, че България винаги е подкрепяла европейската интеграция на Скопие.

✓ **ЕП и Съветът се разбраха за 47,5 милиарда спешна помощ за справяне с COVID кризата**

Европейският парламент и държавите членки постигнаха днес политическо споразумение за пакета REACT-EU - помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите в Европа, който разполага със специално заделена сума от 47,5 милиарда евро (50,5 милиарда евро по текущи цени), предназначена за преодоляване на последиците от кризата от COVID-19.

Правителствата ще могат да покриват вече извършени плащания от 1 февруари 2020 г. насам, а средствата ще могат да бъдат използвани до края на 2023 г., каза на пресконференция евродепутатът от ГЕРБ/ЕНП Андрей Новаков, който е докладчик по темата.

Еврокомисията ще одобрява предложенията на държавите членки в рамките на 15 работни дни. Според Новаков България ще може да получи близо 1 млрд. лева допълнително за справяне с COVID-19 кризата.

Пакетът REACT-EU зависи от цялостните преговори по Многогодишната финансова рамка. Ако тя бъде одобрена, той може да влезе в сила още на 1 януари 2021 година.

Унгария и Полша наложиха вето върху седемгодишния бюджет на ЕС заради механизма, който обвързва получаването на евросредства със спазването на принципите на правовата държава.

За да влезе в сила от януари догодина, многогодишният бюджет на ЕС трябва да бъде одобрен с пълно единодушие от всички държави членки.

✓ **Унгария удължава извънредното положение до 8 февруари**

Унгария удължава до 8 февруари извънредно положение. То позволява частични мерки за блокиране, насочени към ограничаване на нарастването на смъртните случаи от коронавирус.

Мерките включват комендантски час между 20:00 и 5:00 ч. сутринта, забрана за събирания, задължително носене на маски на обществени места и онлайн обучение за гимназии и университети. Те бяха въведени като част от извънредно положение, обявено на 11 ноември.

Смъртните случаи и случаите на коронавирус се увеличават в Унгария от септември, като асоциацията на водещите лекари предупреждава, че болниците с недостиг на персонал скоро могат да бъдат претоварени.

Данните на Европейския център за контрол на заболяванията (ECDC) показват, че Унгария е с четвъртата най-висока смъртност от COVID-19 на милион души в блока - след Чехия, Белгия и България.

Днес са регистрирани над 4200 нови инфекции сред 9,8-милионното население на страната, като 7499 пациенти с коронавирус са в болница.

БНР

✓ **НС обсъжда вето върху текстовете за нерегламентирания превоз на пътници**

Парламентът ще обсъди вето на президента, наложено върху част от промените в Кодекса за търговското корабоплаване. С измененията в преходните и заключителни разпоредби бяха направени промени в Наказателния кодекс и Закона за автомобилните превози, с които беше инкриминиран нерегламентираният превоз на пътници.

Според приетата промяна в Наказателния кодекс се създава текст, който гласи, че извършването на обществен превоз на пътници без разрешение, регистрация или лиценз, ще се наказва с от 2 до 5 години затвор и отнемане на превозното средство. Ако деянието е извършено от две или повече лица, наказанието е от 5 до 10 години затвор, глоба от 5 000 до 15 000 лева, като съдът може да постанови и конфискация до една втора от имуществото на виновния. Гласуваните изменения предизвикаха остри дебати в парламента.

В мотивите си президентът посочва, че от гласуваните текстове не става ясно как ще бъде правено разграничение между т.нар. споделено пътуване и нерегламентирания превоз на пътници, който и сега е административно нарушение. Според него така се оставя прекалено широко поле за преценка от страна на правоприлагащите органи.

Вчера транспортната комисия отхвърли вето на държавния глава.

Днес предстои депутатите да гласуват окончателно и дали да бъде въведена 10-годишна давност за задълженията на граждани в Закона за задълженията и договорите и намаляване на 9% на ДДС за доставка на храна до вкъщи.

✓ **Проф. Георги Михайлов: Държавата да предприеме разяснителна кампания, нацията е стресирана**

Огромният брой от пациентите могат да се лекуват в домашни условия, казва депутатът лекар, който е доброволец в Свищов

Лечението на това инфекциозно заболяване не се различава съществено от лечението на всички други респираторни инфекции, каза пред БНР проф. Георги Михайлов от БСП, който е лекар и в момента лекува Covid пациенти в болницата в Свищов. Според него е наложително държавата да предприеме разяснителна кампания.

„Защото ние виждаме на терен стреса в нацията. Хора, които не се нуждаят от болнично лечение, настояват да бъдат приети в болнично заведение. Най-накрая трябва да се разбере, че това не е особено опасна инфекция. Смъртността ѝ е – те го публикуваха вече големите специалисти в света, не българските оратори, които говореха, че смъртността е

застрашително висока – тя е 3 на 1000. Това трябва да го чуе, да го разбере (народът – бел. ред.) Трябва да има кампания, която да достигне до съзнанието на всеки български гражданин. Да се разбере, че това не е особено опасна инфекция, че спокойно огромният брой от пациентите могат да се лекуват в домашни условия. Че не бива да се самолекуват, както се случва, че не могат хората да се „помпат“ с кортикостероиди и с хепарин“, подчерта Михайлов в предаването „Преди всички“.

Драматизирането на ситуацията не е полезно в момента, категоричен е проф. Георги Михайлов. Не е момент да говорим за кардиналните проблеми, които са известни на системата, сега е време за оперативни решения, изтъкна той.

Картината в [болницата в Свищов](#) продължава да бъде сериозна. Става дума за застаряващ личен състав, за материална база със скромни възможности. Няма възможности за дихателна реанимация. Основните проблеми са свързани с кадровия състав – хора в пенсионна възраст и придружаващи заболявания, което създава у тях тревожност. Извън Covid отделението работи само това за диализа – така описа ситуацията в Свищов Георги Михайлов.

В момента в лечебното заведение има настанени около 40 души. Ситуацията е динамична, всеки ден се изписват много оздравяващи и се приемат много хора. Лекарите от други градове са готови да се присъединят към екипа, разказа депутатът лекар. Той обаче е на мнение, че „с доброволчески акции няма да се структурират проблемите в здравеопазването“, заяви Михайлов.

Covid болниците са вариант за предпазване на цялата система от заразяване, смята Георги Михайлов. Той цитира статистики от САЩ, където основните причини за смъртност си остават социално значимите заболявания.

„Чудото“ в Мадрид и Словакия се дължи на масово тестване, отбеляза още Георги Михайлов. Той припомни, че в Дания вчера бе разкрит център за масово тестване с капацитет 8 хиляди проби на час и посочи, че България е на едно от последните места по тестване на населението. Михайлов добави, че е „извън всякакъв професионализъм“ в общественото пространство да се подхвърлят твърдения, че от масовото тестване няма смисъл, защото давало само моментна снимка.

✓ **Бюджетът за догодина на второ четене в ресорната комисия**

Финансовата рамка за догодина ще бъде обсъдена на второ четене в бюджетната комисия в парламента. Очаква се да стане ясно как ще бъде променен начинът за подпомагане на семействата с деца, след като правителството се отказа от временното подпомагане на всички без оглед на доходния критерий.

Според оповестеното от Искрен Веселинов от ВМРО, за родителите с най-високи доходи ще се създаде възможност за приспадане на 4500 лева от данъчната основа за едно дете, което практически означава 450 лева от данъка да останат в домакинството. За сравнение в момента по закон единият от родителите има право да приспадне 200 лева от данъчната си основа, т.е. да спести 20 лева.

За останалите деца управляващите предлагат детски помощи, които са в различен размер от досегашния и с по-висок праг, така че да може повече семейства да бъдат обхванати.

До отстъпление от идеята за една година подпомагане на всички деца се стигна, след като кабинетът разчете като негативна реакцията на високодоходните групи и реши да пренасочи част от ресурса към полицаите, които протестират с искане за по-сериозен ръст на възнагражденията, тъй като работят на първа линия.

Освен бюджет 2021, депутатите от ресорната комисия ще разгледат на второ четене бюджетите на Държавното обществено осигуряване и Здравната каса. Сред очакваните промени са текстовете, че само за догодина 60 дни неплатен отпуск ще се признават за осигурителен стаж.

Това ще бъде второто заседание на бюджетната комисия за тази седмица. Вчерашното премина изключително бързо и без присъствието на ключови членове от опозиционните партии.

✓ **Тристранният съвет обсъжда увеличението на минималната работна заплата**

Националният съвет за тристранно сътрудничество ще проведе онлайн заседание, на което ще бъде обсъден проект на постановление на Министерския съвет за определяне на размера на минималната работна заплата. Предвижда се от първи януари 2021 година тя да стане 650 лева вместо сегашните 610. Очаква се социалните партньори да обсъдят и проекта на правителството за отпускане на нова помощ от 24 лева на ден за работещи в неплатен отпуск в коронакризата.

При нормална продължителност на работното време 8 часа при 5-дневна работна седмица от догодина минималното заплащане на час става 3,92 лв. Повишението на най-ниското възнаграждение от 610 на 650 лв. на месец представлява ръст от 6,6 процента.

От КНСБ и КТ "Подкрепа" са твърдо за увеличението на минималната заплата и дори настояват то да бъде още по-голямо. Работодателските организации обаче поддържат мнението си, че предвиденият ръст не съответства на спада в производителността на БВП и на увеличаващата се безработица. Също така смятат, че към момента използваната методология, на основата на която се определя прогнозният размер на минималната работна заплата, остава неясна и непрозрачна.

Що се отнася до [новата помощ от 24 лв. на ден за работещи в неплатен отпуск](#), тя ще бъде за обекти, на които са наложени временни ограничения на дейността от държавен орган в пандемията.

Бизнесът и синдикатите обаче настояват да бъде уреден законодателно въпросът с т.нар. временна или техническа безработица, вместо да се търсят моментни решения. Така ще бъде ясно за кои фирми ще се прилагат мерки за подкрепа при икономически кризи.

✓ Министър Борисов: 200 млн. лв. безвъзмездно за средните предприятия

Очаква се държавата да подпомогне средните предприятия с 200 милиона лева безвъзмездно. Това става ясно от думите на министъра на икономиката Лъчезар Борисов на днешното правителствено заседание.

В ход е процедура по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“. До дни ще бъдат оповестени одобрените за подпомагане.

С над 400 милиона лева е подпомогнала вече държавата българския бизнес, за да оцелее в епидемията, докладва министърът на икономиката Лъчезар Борисов на правителственото заседание.

„Най-важното е бързо парите да отиват за малкия и среден бизнес“, поръчва премиерът Бойко Борисов на министъра на икономиката.

От актуалните данни в доклада на Лъчезар Борисов става ясно, че 200 милиона лева безвъзмездно са били насочени за антикризисни мерки, а парите са по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

Други над 210 милиона лева са били на разположение на бизнеса като кредити по двете гаранционни програми на Българската банка за развитие.

„По процедурата за микро предприятия сме разплатили над 173 милиона лева. В момента съм издал заповед компаниите, които не бяха получили при първата оценка - а това са шест хиляди компании, да бъдат оценени и да получат абсолютно всички“.

За което ще са необходими 52 милиона лева. В ход е и процедура за безвъзмездна подкрепа на средните предприятия с 200 милиона лева.

"По отношение на Българска банка за развитие всеки момент очакваме решението на Европейската комисия и програмата, която прилагаме, ще бъде разширена за малки и средни предприятия и за големи предприятия, така че да можем по-ефективно да отговорим на бизнеса“.

„Пратил съм писма и до министъра на финансите да търсим варианти за ускоряване на две програми на стойност 150 милиона“, посочи министър Борисов.

✓ Домбровскис: Очаква се нарастване на общия дълг

Вицепрезидентът на Европейската комисия Валдис Домбровскис представи в сряда пакета от есенния семестър и отбеляза, че се очаква нивата на дълга да продължават да нараснат за компаниите, домакинствата и правителствата.

Той добави, че за Франция и Италия, предвид високите нива на техните дългове, е от решаващо значение да гарантират запазване на фискалната устойчивост.

"Друг политически приоритет за еврозоната е подобряването на сближаването, устойчивостта и приобщаващия растеж. Това ще изисква реформи за укрепване на производителността и заетостта, както и инвестиции за улесняване на зеления и на цифровия преход", заяви Домбровскис.

Той добави, че тъй като общата перспектива се е влошила, държавите членки на ЕС трябва да използват всички налични инструменти за спешни случаи.

"Все още има 9 милиарда евро по програмата SURE, 200 милиарда евро от Европейската инвестиционна банка и 240 милиарда евро от Европейския механизъм за стабилност“, посочи Домбровскис .

По отношение на Брекзит Валдис Домбровскис, който е и еврокомисар за търговията, каза, че Великобритания и Европейският съюз си намират в последните моменти, за да постигнат търговска сделка, която да регулира отношенията им след края на преходния период на Обединеното кралство от 1 януари 2021 г.

Той отказа да спекулира с каквито и да било крайни срокове за прекратяване на търговските преговори, като само посочи, че единственият краен срок, който не може да бъде преместен, е 1-ви януари 2021 г., когато приключва преходният период на Великобритания след излизането ѝ от ЕС през януари тази година.

✓ Париж предлага Европа да продължи с бюджета без Унгария и Полша

Европейските лидери могат да продължат напред с фонда за възстановяването от пандемията и бюджета на общността за периода 2021-2027 година без Унгария и Полша, заяви представител на френските власти, цитиран от Ройтерс. Той обясни, че това може да бъде използвано като крайна мярка, ако двете страни продължават да блокират приемането на финансовата рамка и възстановителната програма.

Варшава и Будапеща се обявиха против обвързването на еврофондовете със спазването на върховенството на закона и наложиха вето. Ако обаче се стигне до изключването им от приемането на бюджета и плана, това ще означава, че те ще изгубят достъп до милиарди евро европейско финансиране, посочва Ройтерс.

[В. Сега](#)

✓ Борисов ще назначи още двама зам.-министри на здравеопазването

Въвеждането на SMS-карантинирание мина на първо четене в парламентарна комисия

На фона на постоянни уверения, че правителството се справя с коронакризата, премиерът Бойко Борисов ще назначи двама нови зам.-министри на здравеопазването. На заседанието си днес министрите са приели промяна в устройствения правилник на здравното министерство, с което политическият кабинет на министъра се увеличава с 2 бройки, а проф. Костадин Ангелов ще има петима заместници.

Новите попълнения ще подпомагат министъра в дейностите за ограничаване на разпространението на COVID-19, целта е засилване на създадената организация за ограничаване на вируса, изтъкват от правителствената пресслужба. Към момента няма яснота кои фигури ще бъдат предложени за новите позиции.

Дългоочаквана реорганизация ще има и в процеса на карантиниране на болни и контактни лица. На първо четене здравната комисия в НС прие внесени от Даниела Дариткова от ГЕРБ промени в Закона за здравето, които ще позволят на РЗИ-тата да уведомяват устно по телефона или чрез SMS и e-mail за наложена карантина. Досега екипи на РЗИ-тата бяха натоварени със задачата да издирват по домовете им карантинирани за връчване на предписанията. Сега те ще се смята за връчени към момента на устно уведомяване по телефон или изращане на e-mail или SMS на телефон. При уведомяване по електронна поща или чрез SMS карантинираният ще трябва да потвърди получаването. Промяната идва на фона на съобщавани от здравните власти абсурдно ниски нива на карантинирани спрямо официалната статистика за болните, което показва и голямото изоставане в работата на РЗИ-тата.

СПОР

Законопроектът на Дариткова породил и сериозни спорове около тълкуването на текстове, които според вносителя целят само прецизиране, но според опозицията гонят разминаване на отговорността на управляващите. В ябълка на раздора се превърнал текстът, който досега определяше заразните болести, при които се налага задължителна изолация. Сега действащите текстове предвиждат при тези болести, включително и COVID-19, болните да подлежат на задължителна изолация и/или болнично лечение. В новата редакция частта с болничното лечение отпада. Според опозицията това цели да снесе административната отговорност около хаоса с болничното лечение на пациентите.

Спорове предизвиква и предвиденото ново задължение контактните лица да не могат да отказват изследване. На кого се вменява отговорността да задължава контактните за такова изследване, какво точно ще е то и кой ще го плаща, попитаха в становище към законопроекта от партия АБВ.

РЕЗЕРВ

30 млн. допълнително финансиране заради корона кризата ще получи Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси", реши още кабинетът. С парите ще се осигурят резерви от лекарствени продукти, медицински изделия и лични предпазни средства. 14 млн. лв. ще получи Министерство на здравеопазването за осигуряване на допълнителни 17 280 флакона ремдесивир. Количествата ще покрият нуждите за ноември и декември. Кабинетът е приел и решение сключените договори за покупко-продажба и доставка на лични предпазни средства, медицински изделия, тестове за диагностика и лекарствени продукти във връзка с пандемията да минат на одобрение през НС. Не се разбира дали това включва вече подписани договори или ще важи само занапред.

✓ ГЕРБ върна бонусите за участие в бордове на държавни и общински фирми

Бюджетната комисия гласува на второ четене данъчните закони набързо, без дебати и без публикувани текстове с поправките

ГЕРБ върна бонусите за държавните служители, които участват в бордовете на държавни и общински фирми.

Депутатите от бюджетната парламентарна комисия без никакви дебати гласуваха необходимите поправки в Кодекса на труда и Закона за държавния служител. Те бяха вкарани от шефката на парламентарната група на ГЕРБ Даниела Дариткова и Менда Стоянова между първото и второто четене на промените в данъчните закони за догодина.

В новите текстове изрично е записано, че държавни служители, които участват в управлението или контрола на държавни и общински предприятия, получават възнаграждения за това.

Забраната да се получават заплати от държавни и общинските фирми, бе въведена през 2012 г. след скандал, когато премиерът Бойко Борисов се възмути от огромните бонуси на бившата шефка на здравната каса Нели Нешева и бившата шефка на агенцията по вписванията Виолета Николова. Тогава Борисов даде срок всички министри, зам.-министри, областни управители и членове на политическите кабинети да върнат получените суми и да ги дарят за благотворителност.

Сега депутатите от ГЕРБ посочват в мотивите си за законовата промяна, че целта е "да се преодолее пропуск в законовата уредба".

"Това е скандално предложение на фона на оръзаните пари на децата за детски, липсващите линейки и възнаграждения на медицинските специалисти, отказа да се увеличат заплатите на полицаите, липсата на средства за хората на първа линия", коментира бившият омбудсман Мая Манолова, а сега председател на гражданската платформа Изправисе.бг. Тя подчерта, че не е изяснен въпросът дали министрите и зам.-министрите ще могат да участват в бордовете на държавните и общинските дружества и да получават допълнителни възнаграждения. "Може би отново ще има зам.-министри, които да изтълкуват, че „всички държавни служители" включва и тях. По този начин през 2011 г. Кирил Ананиев като зам.-министър на финансите е получил 540 хил. лв. допълнителни възнаграждения за участие в бордове и различни бонуси", припомни Манолова.

"Всеки, който участва в такъв борд и работи, трябва да получава възнаграждение", е мнението на бившия зам.-финансов министър Любомир Дацов. Според него премахването на тези възнаграждения преди 8 години е бил "абсолютен популизъм", защото в случая не става въпрос за бонуси, а за заплати. "Членовете на бордовете в тези предприятия вземат средната заплата за самото предприятие. Когато отговаряш за милиони левове, това не е нещо особено. За някои хора това са големи суми, но от гледна точка на отговорности и управление на това предприятие това са нормални неща", казва Дацов пред БНР.

На днешното заседание на бюджетната комисия, така и не стана ясно какви точно данъчни промени приеха депутатите. Текстовете за второто четене на данъчните закони не бяха качени на сайта на парламента. Водещата заседанието Менда Стоянова също не четеше отделните членове и алинеи, а препускаше по текстовете, прочитайки единствено номерата на параграфите.

Само от НФСБ поискаха да обяснят защо предлагат месечния таван на ваучерите за храна да се вдигне от 60 на 100 лв. "Тази сума не е променяна от 2009 г., когато е била 25% от минималната заплата, а сега е под 10%", заяви Валери Симеонов. Депутатите обаче гласуваха предложението на ГЕРБ месечната сума на ваучерите да стане 80 лв.

Така и не стана ясно какво данъчно облекчение за деца бе гласувано днес, след като ГЕРБ се отметна детски добавки да получават всички родители, независимо от доходите им. Във вторник от ВМРО обявиха, че са се разбрали с финансовия министър Кирил Ананиев родителите, които останат без детски добавки, да имат право на данъчни облекчения - намаляване на облагаемия доход с 4500 лв., т.е. да плащат 450 лв. по-нисък данък. Това са семействата, в които доходът на човек е над 610 лв. месечно.

По-късно пред БНР депутатът от ВМРО Искрен Веселинов обясни, че данъчната отстъпка от 450 лв. ще е за всяко дете, като годишно това ще остави 250 млн. лв. в семействата. "Реално ефектът от данъчното облекчение ще се усети през следващата година - 2021 г., като облекчението ще е за доходите от 2020 г. на база на годишната данъчна декларация", обясни Веселинов.

✓ **Ирак и Саудитска Арабия отвориха границата след 30 години**

Тя беше затворена през 90-те след нахлуването на иракския диктатор Саддам Хюсеин в Кувейт

След 30 години Ирак и Саудитска Арабия отново отвориха границата в пустинята Араб, близо до иракската провинция Анбар, съобщи граничната комисия на Багдад, предаде БГНЕС.

Границата беше затворена през 90-те години след нахлуването на иракския диктатор Саддам Хюсеин в Кувейт, след което Рияд прекъсна всички връзки с Ирак. Досега границата се отваряше веднъж в годината за традиционното поклонение в Мека.

Възстановяването на дипломатическите връзки между Ирак и Саудитска Арабия започна през 2015 г., след няколко срещи на високо равнище, които доведоха първо до възобновяване на посолството на Рияд в Багдад. По-късно, през 2017 г., беше създаден двустранен координационен съвет за подобряване на дипломатическите отношения, припомня в. "Вашингтон Пост".

Отварянето на границата представлява ключова стъпка към укрепване на отношенията и задълбочаване на икономическото сътрудничество между Ирак и Саудитска Арабия. Висши служители, между които вътрешният министър на Ирак и ръководителят на граничната комисия на страната, пътуваха от Багдад до Араб, където от сутринта чакаха редица товарни камиони.

Иракските власти се надяват повторното отваряне на Араб да засили търговската активност и да осигури така необходимия тласък на иракската икономика, страдаща от тежка ликвидна криза. За преобладаващо сунитското население на Анбар засилената търговска активност с кралството също носи потенциал за работни места. Подобряването на отношенията със Саудитска Арабия е ключова политика на премиера Мустафа ал Кадими, който встъпи в длъжност през май. Рияд беше сред първите дестинации, които Ал Кадими посети като премиер, а през юли Ирак подписа няколко споразумения за съвместни инвестиции, обхващащи енергийния и здравния сектор.

Investor.bg

✓ **Преустановява се практиката по ревалидиране на лични документи, обявени за невалидни**

Парламентът прие окончателно промените в Закона за българските лични документи

Преустановява се практиката по ревалидиране на обявени за невалидни български лични документи, които преди това са били декларирани като загубени или откраднати. Това реши парламентът с приемането на второ четене на промени в Закона за българските лични документи.

Обявени за невалидни лична карта и паспорт, не могат да бъдат обявени за валидни, записаха депутатите. По този начин ще се постигне съответствие на информацията за документите, налична в информационната система на МВР, на Интерпол и на Шенгенската информационна система, се посочва в мотивите за измененията, предава БТА.

Прецизират се и основанията за обявяване за невалидни на лични карти и паспорти на българските граждани.

Предвижда се възможност за обявяване за невалидни на документи за самоличност - лична карта, паспорт и заместващ го документ, когато предходният документ от същия вид не е върнат от лицето, а новият документ за самоличност се получава чрез упълномощено лице (при подаване на заявление за издаване на български личен документ в дипломатическите или консулските служби извън страната); когато по служебен път е получена информация за използвани подправени лични документи (фалшива самоличност); както и по изрично искане на лицето, когато то има съмнение, че с данните му е злоупотребено (чужда самоличност).

Не бяха приети предложенията на "Обединени патриоти" хората от българските общности зад граница да могат да кандидатстват и да получават лична карта "българин", с която да могат да живеят и работят само на територията на България.

✓ **Маските в час стават задължителни за учениците от 5 до 12 клас**

Допуска се изключение по преценка на учителите при определени условия, пише в нова заповед на МОН

Министърът на образованието и науката издаде заповед, с която нарежда в учебните часове учениците от прогимназиален и гимназиален етап (от 5 до 12 клас включително) да носят лични предпазни средства за лице (защитна маска/защитен шлем). Както и досега продължава да е задължително поставянето на лични предпазни средства в общите части на училищата от ученици и учители.

В училищния двор учениците и учителите ще могат да са без маска/шлем, когато няма взаимодействие с друга паралелка. Изключения се допускат и за учителите на 1-4 клас, които преподават само в една паралелка и е възможно спазване на дистанция между тях и учениците. Допуска се учениците да бъдат без лични предпазни средства по време на изпитване, физически упражнения и др.

За учениците от 1-4 клас носенето на маска/шлем по време на учебен час и други занимания може да бъде задължително по решение на Педагогическия съвет или на преподаващия учител за всеки отделен час.

По време на учебен час, по преценка на учителите, както и във времето извън учебните часове, учениците ще могат да бъдат без лични предпазни средства за кратко време при широко отворени прозорци в класната стая или когато са в училищния двор.

Изключение от заповедта са учениците, които имат здравословни причини и по предписание на специалист не е препоръчително носенето на лични предпазни средства.

✓ Още 73 млн. лв. ще се използват за обществено здравеопазване

С част от парите по ОП „Развитие на човешките ресурси“ са осигурени по хиляда лева към заплатите на медиците на първа линия в борбата с коронавируса

Правителството даде съгласие Управляващият орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР) 2014-2020 да сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в размер на до 3,21% над определения бюджет на оперативната програма във връзка с мерки за борба с COVID-19.

По този начин ще се осигурят 73 млн. лева, с които ще могат спешно да се договарят и финансират нови операции за предоставянето на навременна и необходима подкрепа за българското общество и бизнес в условията на увеличение на заболяемостта от COVID-19, съобщи пресцентърът на Министерския съвет.

С част от средствата ще се осигурят допълнителни средства по процедура „Защита на населението от заплахи за общественото здраве, причинени от пандемични кризи“, в рамките на която бяха осигурени по 1000 лв. към заплатите и допълнителна подкрепа на медиците на първа линия в борбата с коронавируса.

Одобреното наддоговаряне ще има временен характер. Наддоговорените средства ще бъдат компенсирани от предстоящото допълнително финансиране от механизма REACT-EU за ОПРЧР 2014-2020, уточняват от Министерския съвет.

Труд

✓ 2 млрд лв. за модернизация на железницата от фондовете на ЕС през следващите 10 години

2 млрд. лв. за модернизация на БДЖ очаква правителството от еврофондове

Довършват трасето до Северна Македония

Близо 2 млрд. лв. за модернизация на железопътния транспорт в страната очаква правителството от еврофондове в периода до 2030 г. По новата Оперативна програма “Транспортна свързаност” България очаква да получи 748,6 млн. евро (1,46 млрд. лева), от които по-голямата част - малко над 590 млн. евро (над 1,1 млрд. лева), ще се използват за строителство и модернизация на инфраструктура. Още около 406 млн. евро (малко под 808 млн. лева) се очакват от Механизма за свързване на Европа, по който все още не е определено точно каква сума ще получи страната ни. Това става ясно от отговор на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията Росен Желязков на въпрос на депутата от БСП Георги Свиленски.

В отговора си Желязков посочва, че над 10 години, с помощта на европейските средства, се работи по модернизацията на жп трасетата и информационните системи. По двете оперативни програми - първата за периода 2007-2013 г., и втората за 2014-2020 г., както и по Механизма за свързване на Европа, са рехабилитирани 370 км жп линии, построен е интермодален терминал в Пловдив и са обновени ключови гари по направление София - Бургас, вкл. Централна гара в София.

Транспортният министър подчертава, че до 2030 г. приоритет ще бъде доизграждането на жп коридора от българо-сръбската граница към Бургас и българо-турската граница и строителството по направленията Карнобат - Синдел и София - граница със Северна Македония. В новата оперативна програма са включени и дейности по трасетата София - Перник, Перник - Радомир, Волуяк - Драгоман.

✓ По 52 000 лв. на превозвач заради COVID-19

Половината фирми са поискали подкрепа

Комисия оценява проектите

Почти половината от лицензираните компании за пътнически превоз в България са поискали помощ за справяне с кризата в бранша, предизвикана от пандемията. Това показват данни, цитирани от министъра на транспорта Росен Желязков в отговор на въпрос на депутата от БСП Георги Свиленски. Общо 639 заявления на обща стойност 33,3 млн. лева са подадени по схемата за подкрепа на автобусните превозвачи - с 3,3 млн. лева повече от разполагаемия ресурс на програмата.

Срокът за подаване на документи изтече на 10 ноември. Изискванията за кандидатстване включват 20% спад на оборота, както и кандидатстващите да са лицензирани превозвачи.

По схемата се предвижда да се отпуска минимална помощ в размер на 3 хил. лева, а максималната възлиза на 450 хил. лева помощ. Ако заявленията бъдат одобрени, средната сума, която ще бъде платена на всяка фирма, е малко над 52 хил. лева.

Към момента е сформирана оценителна комисия от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, която ще прецени допустимостта на заявленията.

Средствата ще се използват за покриване на текущи нужди и оперативни разходи, свързани с предоставяната транспортна услуга.

✓ **Пенсии и помощи вдигат доходите на семействата**

33% от парите на домакинствата идват от държавната хазна

Свихме разходите за развлечения с близо една трета

Харчим повече за сметки и налози

Доходите в семействата нарастват, но това се дължи не на заплатите, а на увеличението на пенсиите, показват данните на НСИ. Средният доход на човек е 585 лв. на месец за периода от юли до септември, като се повишава с 2,2% на годишна база. Сумата е доста малка, но ако в едно домакинство има деца, пенсионер или безработен, дори двама съпрузи да взимат големи заплати, средният доход на човек намалява значително.

Средният размер на получаваните заплати в семействата е почти без промяна спрямо миналата година - 704 лв. на месец. Причината за това е, че много хора останаха без работа заради кризата, причинена от мерките срещу Covid-19. Но минималната заплата сега е по-висока от миналата година. А заплатите на голяма част от хората, които са на работа, продължават да растат. Така средното ниво на доходите от заплати остава на нивото от миналата година като те осигуряват над 55% от парите на домакинствата.

Доходите от пенсии обаче се увеличават с над 11% и достигат 377 лв. на домакинство на месец. Но най-голям ръст има при доходите от обезщетения за безработица - със 149%. Това се дължи на ръста на безработните и на плащаните от правителството помощи на пострадалите от кризата. Обезщетенията за безработица имат малък дял в общите доходи на домакинствата - само 0,6%. Но ако към тях добавим пенсиите, добавките за деца и другите помощи, се оказва, че близо 33% от доходите на домакинствата идват от държавната хазна.

Хората теглят все повече пари от депозитите си, за да закърпят семейния бюджет. Изтеглените суми от спестяванията са нараснали с 15% за година и са средно 49 лв. на семейство на месец. Намаляват обаче страничните доходи на хората, извън заплатите и пенсиите.

Затова въпреки, че общото ниво на парите в семействата нараства спрямо миналата година, хората леко са свили разходите си. Това се дължи на орязването на разходите за развлечения с близо 30%. За свободно време, културен отдих и образование семействата сега дават средно по 67 лв. на месец, което е спад с над 29% на годишна база. Благодарение на поевтиняването на горивата и това, че повече хора си стоят въщи, разходите за транспорт са намалели с 4,4% до 77 лв. на семейство на месец. Разходите за наеми и за битови сметки обаче нарастват с близо 12% до 161 лв. на семейство на месец. А разходите за данъци и осигуровки се увеличават с над 3% до средно 155 лв. на домакинство на месец.

✓ **Искра Радева със „Златен век“**

Посланикът на Италия Н. Пр. г-н Стефано Балди е сред лауреатите

Наградите се дават в Месеца на народните будители

Актрисата Искра Радева получи наградата “Златен век” - огърлие от Министерството на културата. Отличията се присъждат всяка година през ноември - Месеца на народните будители. С почетни награди и знаци се отличават културни дейци и общественици за принос към развитието и популяризирането на българската култура.

На съвременните будители ще бъдат връчени награди “Златен век” (огърлие и звезда), “Печат на Цар Симеон Велики” и грамоти за принос към развитието и популяризирането на българската култура, както и за значим принос в международното културно сътрудничество.

Освен Искра Радева “Златен век” - огърлие получават още доц. Маргарит Николов - филмов режисьор, д. н. Петър Кърджилов, изследовател на българското кино, арх. Богоя Сапунджиев, художник-постановчик на филми, проф. Анастас Славчев, музикален изпълнител, педагог и общественик и проф. Надежда Драгова - литературовед и езиковед.

“Златен век” - звезда се присъжда на Стойо Вартоломеев - литературен критик и издател, Константин Занков - оператор, Теодора Стефанова - прима балерина на “Арабеск” и др. Същото отличие получава и Н. Пр. г-н Стефано Балди, посланик на Италия в България, за значим принос в международното културно сътрудничество между двете държави.

Почетните отличия предстои да бъдат връчени индивидуално и по график предвид противоепидемичните ограничения.

✓ **Йордан Божилов, председател на Софийския форум за сигурност, пред „Труд“: Изграждането на 5G мрежите е въпрос и на националната сигурност**

Геополитическата игра в Кавказ е много тънка и опасна и Турция ще се старее да не се конфронтира допълнително с Русия

Събитията в Черноморския регион стават все по динамични, след изборите в САЩ и след войната в Кавказ за Нагорни Карабах, в която се сблъскаха отново Русия и Турция. Какво следва за региона и какви са перспективите за България в този сложен пъзел на геополитика, в който вече активно се намесва и Китай? Председателят на Софийския форум за сигурност Йордан Божилов отдавна следи тези процеси.

- Само преди седмица Армения и Азербайджан подписаха мирно споразумение, след седмици ожесточени сблъсъци. Какво следва от това за нашия регион, господин Божилов?

- Подписаното споразумение е само за прекратяване военни действия между двете страни, но то не решава кардинална проблема за Нагорни Карабах. Територията остава спорна и този конфликт ще се запази. Впрочем, ние имаме подобни замразени конфликти в други части на черноморския регион, които, както се видя по примера на Нагорни Карабах

конфликт могат лесно да се превърнат в горещи бойни действия. Такива са конфликтите в Приднестровието в Молдова, в Източна Украйна, в Абхазия и Южна Осетия в Грузия. Да не говорим за окупирания Крим. Всичко това създава една много несигурна среда в широкия черноморски регион, което има своите отражения върху всички сфери на дейност. Но да се върна на последния конфликт между Армения и Азербайджан, тъй като има няколко неща, които го отличават от предишни сблъсъци, каквито периодично са избухвали в годините назад. Първо, той показва, че Азербайджан значително е увеличил бойния си капацитет, което позволи да завладее значителни територии в Нагорни Карабах. Явно военният паритет между двете страни е изместен в полза на Азербайджан, който видяхме да използва най-нови военни технологии. Второ, Турция е много по-видима в този конфликт, открито заставайки в подкрепа на Азербайджан. На територията на Азербайджан има разположени турски военни и военна техника, включително самолети Ф-16. От една страна това е свързано с подкрепата за „братския Азербайджан“, както казват в Турция, но също е израз на по-широките амбиции на Турция за влияние в целия регион. Трето, появиха се информации за прехвърляне на чуждестранни бойци от Сирия в Нагорни Карабах, което въвежда фактора международен тероризъм в този конфликт. Четвърто, Русия, която заема страната на Армения, отново изигра решителна роля за спирането на военните действия и връщането на конфликта в замразена фаза. Около 2000 руски военнослужещи и военна техника ще бъдат разположени в Нагорни Карабах, като по този начин тя затвърждава своето влияние в региона. Много анализатори отбелязаха, че една по-голяма ескалация на военните действия между Армения и Азербайджан биха могли да провокират директен сблъсък между Русия и Турция с всички произтичащи от негативни последици.

- Случайно ли беше свалянето на руския хеликоптер и как оценявате действията на Русия?

- Аз считам, че свалянето на руския военен хеликоптер от азербайджанските сили е било по грешка. Русия и Армения използват едни и същи системи въоръжение, в случая штурмови вертолетите МИ-24, така че не е трудно да се направи грешна преценка. Азербайджан няма интерес да предизвиква допълнително Русия, която подкрепя Армения в този конфликт. Показателна е и реакцията на Азербайджан, който бързо призна за грешката и предложи компенсация. Със своите действия Русия не само спря военния конфликт, но си гарантира постоянно военно присъствие в региона поне за пет години, колкото ще е времето на дислоциране на руските военни част в Нагорни Карабах. От друга страна, мисля, че в Армения са направили извода, че във военно отношение отстъпват на Азербайджан и само Русия може да им гарантира контрола над региона, което задържа тази кавказка държава в руската сфера на влияние.

- Турция загуби ли инициативата в региона, след като руснаците влязоха първи в Карабах? Контролът на Лачинския коридор спира ли турските амбиции и планове в региона?

- Аз мисля, че специално в този регион Турция ще разчита основно на Азербайджан и няма да провежда свои операции. Геополитическата игра там е много тънка и опасна и Турция ще се старее да не се конфронтира допълнително с Русия. Двете страни вече кръстосаха шпаги в Либия, оказвайки директна подкрепа за противоположните сили, борещи за власт в африканската страна. Напрежение между тях има заради Крим и най-вече кримските татари, във връзка с контрола на преминаването през проливите. Това е на фона на демонстрираното сътрудничество в Сирия и покупката от Турция на руско въоръжение.

- Реални ли са опасенията от неоосманстка експанзия на Турция, включително и на Балканите?

- Явно амбициите на Турция се простират в редица региони, където тя счита, че има права или мюсюлманско население. Тези амбиции доведоха до сериозни трудности с редица съюзници в НАТО, включително САЩ. Турция има доста деликатни отношения с Гърция, Кипър, Франция, Холандия и т. н. Това положение поражда сериозни притеснения вътре в НАТО както и поставя доста въпроси пред Европейския съюз относно политиката спрямо Турция. Не съм от тези, които считат, че Турция може да реализира, ако въобще има, някакви реални неоосманстки претенции на Балканите, но безспорно тя ще използва различни фактори за прокаране на свои интереси и в този регион.

- Очертават една много зловеща картина за сигурността в черноморския регион. Как считате, че ще се развият отношенията между държавите?

- За съжаление не виждам основание да считаме, че замразените конфликти ще бъдат решени в скоро време. Най-важното е да не се допусне тяхната ескалация. Има създадени редица дипломатически формати на преговори и именно там е мястото за решаването на конфликтите. За съжаление, регионалните договорености в областта на сигурността и военното сътрудничество вече не действат поради горните фактори, но това не означава, че не трябва да се търсят форми на взаимодействие за да се поддържат условия за икономическо, търговско, културно развитие на страните. Даже напротив. Засилването на подобно сътрудничество би помогнало за решаването на конфликтите. Ще дам примери с две инициативи, които могат да изиграят положителна роля. Това са Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ОЧИС) и инициативата „Три морета“. Украйна е кандидат за поемане на ръководството на ОЧИС и представи много положителна визия за насърчаване на конструктивните промени в региона, залагайки основно на икономическата свързаност, развитието в региона на информационните технологии, преодоляването на последиците от пандемията на коронавируса и т. н. България, от своя страна, поема през 2021 година председателството на инициативата „Три морета“, която също има сходни цели в областта на енергетиката, транспорта, комуникациите, информационните технологии и бизнеса. Това е много добра възможност за съвместна работа между България и Украйна за сближаване на двата регионални формата и за търсене на такива проекти, които ще имат конкретен принос за развитието на региона и на отделите държави. Подобни инициативи ще привлекат по-лесно и средства от Европейската комисия или други донори. Така че, не бих казал, че съм краен скептик за широкия черноморски регион, но трябва повече търпение, сваляне на напрежението и търсенето на прагматични подходи.

- Как, според Вас, ще се отрази на региона изборът на Джо Байдън за президент на САЩ?

- От това, което виждаме като послания от изборния за президент Джо Байдън мисля, че САЩ ще бъдат повече ангажирани с черноморски регион. И този ангажимент ще се развива по няколко направления. Първо, по отношение на

отношението на САЩ към НАТО и страните-членки. Не само че ангажиментите на основният съюзник в НАТО ще се запазят, но мисля че ще се развиват много по-интензивно отколкото при президента Тръмп. На второ място, Америка ще излезе от самоизолацията и отново ще се си върне ролята на световен лидер, пряко ангажиран с решаването на глобалните въпроси, като справяне с пандемията COVID-19, климатичните промени, контрола на въоръженията, правата на човека и други. Това ще доведе и до по-активна роля на Америка за решаване и на регионални проблеми, за които говорихме по-горе. Очаквам по-сериозно американско присъствие в черноморския регион и по целия източен фланг на НАТО като израз на подкрепата на САЩ към съюзниците. Мисля, че Америка при Байдън ще бъде по-различен и по-активен играч на международната сфера с поемане на повече отговорности.

- *Какво ще кажете за Китай като глобален играч и неговата роля в черноморския регион?*

- Ние наистина виждаме един нов Китай, който заявява глобални амбиции. Преди всичко Китай е на път да стане първа икономическа сила в близко бъдеще. Виждаме позициониране на китайски компании във всички точки на света. Китай последователно реализира концепцията си „Един пояс - един път“, която вече навлиза на територията на Европа, най-вече чрез инфраструктурни проекти. Китай демонстрира желание за глобално лидерство, което наблюдавахме при справянето с корона-вируса. Що се отнася до черноморския регион, то тук все още не наблюдаваме силно Китайско присъствие, каквото има на Балканите, но не бих се изненадал да видим участие на китайски компании в реализиране на различни големи транспортни проекти. Искам да напомня, че преди няколко години за пръв път Китайски военен кораб бе на посещение в пристанище Варна.

- *Китай изгражда магистрала през Грузия, която ще свърже един от коридорите на „Новия път на коприната“ към дълбоководното пристанище в Поти. САЩ искат да попречат на китайската експанзия в Европа. Смятате ли, че и този инфраструктурен проект ще ни заобиколи и ще мине през Турция?*

- Действително, преди година бе подписан договор за изграждане на магистрала, която да свърже вътрешността на Грузия, включително столицата, с черноморското крайбрежие. Това е стар проект на Грузия. Мисля, че все още не е взето решение кое от двете основни пристанища Поти или Анаклия да бъде развивано, защото това е свързано не само с въпросите на търговията, но и сигурността и геополитиката. Интересното е, че в повечето случаи проектите с китайско участие се реализират не като инвестиции, а на базата на заеми, които трябва да се връщат. Китайските фирми са подкрепяни от държавната експортна банка на Китай „Ексим банк“, която отпуска заемите, а дейностите се изпълняват основно от китайските компании. По този начин е голямо изкушението да се вземат заеми и да се изгради съответния проект. Както казах, обаче, тези заеми следва да бъдат изплащани. Много характерен е случаят с изграждането на магистрала, която трябва да свърже Белград с адриатическото крайбрежие на Черна гора. Въпреки, че всички предварителни оценки показват неефективността на подобен проект, черногорското правителство сключва договор за заем и строителство. Понастоящем е построена само една трета от магистралата, но няма пари нито да се връщат заемите, нито да се продължи строителството. Ето защо е много важно за такива държави да прилагат строги и открити процедури.

- *Споменахте 5G мрежата в Европа. Нашите комуникационни оператори почти са изградили мрежи в София с Huawei, но има ново развитие на търговската война между САЩ и Китай - този път на наша територия. Какво да очакваме от нея?*

- Несъмнено влиянието на Китай върху глобалните и регионалните процеси ще се засилва. Тепърва ще следи развитието на отношенията между Китай и САЩ и между Китай и Европейския съюз. В момента много се обсъжда участието на китайските компании в развитието на 5G мрежите в европейските държави. От това, дали и какво решение ще се вземе на общоевропейско ниво ще зависи и изграждането на тези нови технологии и в нашата страна. Тези нови технологии имат потенциала коренно да променят нашия живот. Това е бъдеща глобална свързаност не само между хора, но и всякакви системи, включително и автономни такива. Така че изграждането на 5G мрежите има не само икономически смисъл, но е и въпрос на националната сигурност. Водят се разговори каква да бъде архитектурата на бъдещите мрежи, така че сигурността на държавите а и на хората да не бъде излагана на риск. Това е и въпрос на регулации, каквито обаче няма нито у нас, нито в повечето наши съюзни държави. Мисля, че Китай ще се стреми към придобиване на по-голяма роля не само в глобалната търговия и икономика, но и в международните организации, да представи себе си като алтернатива за развитие и поведение. Поради това ще се ориентира към търсене на съюзници. От тази гледна точка Китай ще стреми към развитие на добри отношения не само с Русия, но и с много други страни. Това, което мога да кажа е, че все още Китай остава непознат фактор с неговата нова глобална роля и много внимателно трябва да следим и анализираме всички процеси.

Нашият гост:

Йордан Божилов е председател на Софийския форум за сигурност. Завършил е Философския факултет на Московския държавен университет “М. Ломоносов” и има магистърска степен по философия и политология към УНСС. Дългогодишен служител в Министерството на отбраната, като в продължение на няколко години е ръководил международната дейност на ведомството. Бил е началник на политическия кабинет на министъра на отбраната в периода 2010-2013 г.

✓ Данъчен консулт на "Труд": Облагане с ДДС при продажба на консигнация

В рубриката на "Труд" "Данъчна консултация" представяме позицията на НАП за това какъв е редът за облагане с ДДС в тези случаи

Дружеството ще извършва дейност, свързана с художествени произведения. Доставчици (регистрирани и нерегистрирани по ДДС) ще предоставят за период от 3 до 6 месеца картини, статуи и др. в ателие на дружеството. Целта е те да бъдат продадени на крайни клиенти, като за услугата дружеството ще получи комисионна. Ако картините не

бъдат продадени, трябва да бъдат върнати на създателите им, като никой няма да дължи на другата страна нищо. Поставени са следните въпроси:

1. Трябва ли доставчиците на дружеството при предоставянето на картините в ателието да издават фактури за продажба или е достатъчно предаването да стане със стокова разписка и дружеството да ги отчита задбалансово?
2. Възможно ли е да се счита за отклонение от данъчно облагане по чл.16, от ЗКПО, ако дружеството не отчита приходи от наем за заетото от картините пространство?

По прилагането на ЗДДС:

В случая не става ясно в какво качество ще действа дружеството при продажбата на художествените произведения. Възможни са две хипотези:

- дружеството действа като посредник от свое име за чужда сметка;
- дружеството действа като посредник от чуждо име за чужда сметка;

I. В случай, че дружеството действа като посредник от свое име за чужда сметка: Комисионният договор е вид споразумение между възложител, наричан доверител и изпълнител, наричан комисионер/консигнатор, по силата на което комисионерът се задължава срещу възнаграждение да извърши от свое име и за негова сметка една или повече сделки.

В този случай приложение следва да намери чл.127, ал.1 от ЗДДС. Т. е. следва да се приеме, че дружеството е получило и предоставило стоките - художествени произведения. Също така, ще възникнат доставките, визирани в чл.127, ал.2 от ЗДДС. В случая са налице две доставки:

1. доставка между комисионера/довереника и третото лице, за която датата на възникване на данъчното събитие и данъчната основа на доставката се определят по общите правила на този закон;
2. доставка на стоката или услугата, предмет на доставката по т.1, между комитента/доверителя и комисионера/довереника, за която датата на възникване на данъчното събитие и данъчната основа на доставката се определят, както следва:

а) когато комисионерът/довереникът действа за сметка на комитента/доверителя във връзка с продажба, датата на възникване на данъчното събитие за тази доставка се определя по общите правила на закона, но не може да бъде по-късна от датата на възникване на данъчното събитие по т.1, данъчната основа на доставката е данъчната основа на доставката по т.1, намалена с възнаграждението на комисионера/довереника;

б) когато комисионерът/довереникът действа за сметка на комитента/доверителя във връзка с покупка, датата на възникване на данъчното събитие се определя по общите правила на закона, но не може да бъде по-ранна от датата на възникване на данъчното събитие по т.1, а данъчната основа на доставката е равна на данъчната основа на доставката по т.1, увеличена с възнаграждението на комисионера/довереника.

Възникването на данъчното събитие между доверителя (доставчик регистрирано или нерегистрирано лице по ДДС) и комисионера се определя по следния начин:

Съгласно чл.6, ал.2, т.4 от ЗДДС за доставка на стока за целите на този закон се смята и: фактическото предоставяне на стока на лице, което действа от свое име и за чужда сметка.

В чл.25, ал.3, т.1 се определя, че данъчното събитие възниква на датата на фактическото предоставяне на стоката по чл.6, ал.2, с изключение на случаите по ал.8, т. е. на датата на фактическото предоставяне на стоката от доверителя (доставчик на картини регистрирано или нерегистрирано по ДДС лице) на комисионера.

Следователно, данъчното събитие при доставката между доверителя и консигнатора възниква на датата, на която стоките фактически са предадени съгласно чл.25, ал.3, т.1 от ЗДДС, независимо че в този момент между доверителя (доставчик на картини регистриран или не по ДДС) и консигнатора не се извършва прехвърляне на правото на собственост върху стоките. Същата не може да бъде по-късна от датата на възникване на данъчното събитие за доставката между довереника и третото лице.

Съгласно чл.25, ал.6, т.1 от ЗДДС на датата на възникване на данъчното събитие по ал. 2, 3 и 4, данъкът по този закон става изискуем за облагаемите доставки и възниква задължение за регистрираното лице да го начисли, като издаде фактура към дружеството консигнатор не по-късно от 5 дни от датата фактическото предоставяне на стоката съгласно чл.113, ал.4 от ЗДДС във връзка с чл.25, ал.3, т.1 от ЗДДС. В случай, че доверител е лице което не е регистрирано по ЗДДС, същото следва да издаде фактура към дружеството консигнатор без начислен ДДС на основание чл.113, ал.9 от ЗДДС, не по-късно от 5 дни от датата фактическото предоставяне на стоката, съгласно чл.113, ал.4 от ЗДДС във връзка с чл.25, ал.3, т.1 от ЗДДС.

Следва да се има предвид, че съгласно чл.115, ал.3 от ЗДДС при разваляне на доставка се издава кредитно известие. Ако фактически предоставените художествени произведения, за които е издадена фактура, не бъдат продадени от дружеството консигнатор в рамките на определения период и бъдат върнати на доставчика, има основание за издаване на кредитно известие по чл.115 от ЗДДС.

II. В случай, че дружеството действа като посредник от чуждо име за чужда сметка:

Ако дружеството действа от чуждо име и за чужда сметка, ще са налице две доставки:

- доставка на стока между доверителя и третото лице,
- доставка на услуга между посредника/комисионера и доверителя.

Дружеството в качеството си на посредник следва да получи само комисиона от доставчиците на художествени произведения, която се явява отделна доставка и за която следва да се издава фактура по общите правила на ЗДДС. В случай, че дружеството действа като посредник от чуждо име за чужда сметка при фактическото предоставяне на художествените произведения от доверителя на посредника/комисионер не възниква данъчно събитие, респективно

задължение за издаване на данъчен документ по ЗДДС, доколкото не са приложими разпоредбите на чл.6, ал.2, т.2 и т.4 от ЗДДС.

В този случай, при необходимост при фактическото предоставяне на картините може да бъде издаден първичен счетоводен документ по Закона за счетоводството (ЗСч).

По прилагането на ЗКПО:

Според чл.16, ал.2, т.2 от ЗКПО, за отклонение от данъчно облагане се смятат и договорите за заем за послужване или друго безвъзмездно предоставяне за ползване на материални или нематериални блага. Но според чл. 19 от Закона за авторското право и сродните му права авторът има право на възнаграждение за всеки вид използване на произведението. За използване, според чл.18 от закона се смята и публичното показване на произведение на изобразително изкуство. Разгледано в този аспект, е възможна хипотезата за дължимо възнаграждение на автора на произведението за нает експонат. Т. е. възможни са различни хипотези, които следва да бъдат анализирани.

В случай на документално доказани независими пазарни отношения с контрагентите, както и при документално доказана липса на отклонение от данъчно облагане не би довело до прилагане на разпоредбите на чл.15 и чл.16 от ЗКПО.

✓ Франция пусна 5G мрежата

Франция пусна мобилната мрежа от пето поколение 5G с първото активиране на честоти за потребители, регистрирали се за нейното използване.

Услугата е ограничена до области, където компаниите са инсталирали 500 антени, използвани в тестовите фази и е само в девет от основните градове на Франция, според местния вестник RFI.

Стартирането на 5G беше широко очаквано, както и рекламирано като технология, която ще ускори борбата срещу изменението на климата.

Френските регулатори предвиждат, че до 2022 г. всеки оператор трябва да инсталира 3000 преносни кули, за да се разшири до 8 000 кули две години по-късно и до общо 10 000 до 2025 г.

Новата технология породи противоречия относно здравето на хората. 5G използва милиметрови електромагнитни вълни, известни също като изключително високочестотни вълни, много по-високо ниво по електромагнитния спектър от 4G или 3G.

СЗО не е установила неблагоприятни ефекти върху здравето от използването на мобилни телефони, но категоризира 5G честотата, заедно с Международната агенция за изследване на рака (IARC), като "евентуално канцерогенна", предвид неубедителните за момента доказателства.

Мениджър

✓ 1081,73 лева е средният осигурителен доход за септември

Националният осигурителен институт обявява, че размерът на средния осигурителен доход за страната за месец септември 2020 г. е 1081,73 лв. Това съобщиха от пресцентъра на НОИ.

Средномесечният осигурителен доход за страната за периода от 01.10.2019 г. до 30.09.2020 г. е 1045,93 лв.

Определеният средномесечен осигурителен доход за страната за посочения период служи при изчисляване размерите на новоотпуснатите пенсии през месец октомври 2020 г., съгласно чл.70, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване.

✓ И ДДС-то за ски-съоръженията пада на 9%

ДДС за лифт-съоръженията става 9%, което пряко ще подпомогне зимния туризъм. Това събщи зам.-министърът на туризма Ирена Георгиева пред участниците в четвъртото издание на форума "Туризм експо - дестинация Варна", чийто основен акцент бяха новите бизнес модели в сектора, наложени от пандемията от Covid-19.

От началото на годината до октомври у нас са почивали над 4,2 милиона туристи, от които 3 милиона българи, посочи Георгиева.

През лятото във Варна в местата за настаняване с поне 10 места са отседнали над 425 хиляди гости, от които 205 000 българи. Приходите от нощувките на нашите сънародници в региона са близо 30 милиона лева, което е с 3 процента повече в сравнение с миналото лято. Сред чужденците най-много са били румънците, следвани от поляци, германци, украинци, чехи, израелци, британци, французи, унгарци, отчете тя.

"Туроператорите и турагентите ще разчитат на подкрепа от 10 милиона лева. о средата на декември те ще получат помощта. За такава са кандидатствали 840 туристически предприятия", обясни Георгиева.

"По мярката за отпускане от държавата на 35 евро на седалка за чартърните полети са осигурени 55 милиона лева за тази и 2021 г. Очакванията са фирмите да получат парите си до края на годината. Планът е мярката да действа и през 2022 г. Разработва се и механизъм за предоставяне на 3 милиона лева безвъзмездно на екскурзоводи и планински водачи", допълни зам.-министърът на туризма.

✓ Паричните преводи ще се изпълняват за секунди от догодина

Българската народна банка работи по проект, чиято цел е паричните преводи в България да започнат да се осъществяват в рамките на секунди. Проектът би трябвало да стане активен през следващата година, събщи подуправителят на Централната банка и ръководител на управление „Банково“ Нина Стоянова по време на видеоконференция по въпросите на дигиталното банкиране.

„В напреднал етап на развитие е проектът на „Борика“ за незабавни плащания в левове, на който БНБ – като оператор на платежната система за брутен сетълмент в реално време – съдейства. Амбицията на дружеството е през 2021 г. доставчиците на платежни услуги в България да започнат да предоставят на своите клиенти незабавни кредитни преводи в лева“, съобщи Стоянова.

Проектът се базира на схемата SEPA за незабавни кредитни преводи. Тази схема е в основата на Стратегията на ЕС за плащанията на дребно и Стратегията за цифровизиран на финансовите услуги в ЕС, които бяха обявени миналия месец. Тези документи предвиждат въвеждане в целия ЕС на незабавни плащания, изпълнявани в рамките на секунди, 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата, 365 дни в годината, наречени в стратегията „новата норма“.

Незабавните плащания ще позволят паричните трансфери да се правят директно от банкова сметка към банкова сметка, без да е необходима физическа карта, както в момента се прави на ПОС-терминал. Вместо това се предвижда използването на мобилни приложения, които в рамките на секунди ще гарантират сигурно преминаване на средствата от една сметка в друга. Това ще става чрез QR кодове и NFC чиповете в мобилните телефони.

„За разработването на иновативни, достъпни, сигурни и удобни решения за плащания – както в интернет среда, така и във физически магазини – е важно осигуряването на оперативно съвместима инфраструктура“, добавя още Стоянова. Тази инфраструктура ще позволява безпрепятствено изпълнение на незабавни плащания в рамките на целия ЕС. Освен това е необходимо и постигането на допълнителна стандартизация, която да гарантира съвместимост между крайните решения за плащания, предлагани на потребителите.

✓ Единна входна точка към всички е-услуги

Мариана Цвяткова е директор на дирекция „Електронна идентификация“ в Държавната агенция „Електронно управление“ от средата на 2018 г. Професионалният ѝ опит е основно в сферата на държавната администрация, като повече от 10 години е била директор на дирекция „Правно осигуряване и спорове“ и на дирекция „Международно сътрудничество и координация“ в Патентното ведомство на Република България.

С въвеждането на националната схема за електронна идентификация ще се предостави възможност за сигурно и надеждно взаимодействие по електронен път между гражданите, бизнеса и публичните органи. Какви стъпки включва пътната карта за въвеждането ѝ, на какъв етап сме в момента и какви други средства предвижда законодателството, докато тя стане факт – разговор с Мариана Цвяткова, директор на дирекция „Електронна идентификация“ в Държавната агенция „Електронно управление“.

- *На какво ниво е процедурата за поръчка на лични карти с чип за електронна самоличност?*

- През 2018 г. МВР обяви обществена поръчка, в рамките на която на българските граждани ще се издават документи за самоличност с електронен идентификатор. През април 2020 г. бе избран изпълнител, но решението за избор е обжалвано пред Върховния административен съд и към настоящия момент не бих могла да прогнозирам кога ще приключи делото пред съда.

- *В България има силно развит пазар на удостоверителни услуги, включително частни схеми за електронна идентичност. В същото време сме сред малкото страни без национална схема за електронна идентификация. Кога може да очакваме такава?*

Към настоящия момент нотификации на свои национални схеми са направили 15 държави, като 90 на сто от тях се основават на националните карти за самоличност. Има нотифицирани схеми, в които средствата за електронна идентификация се издават от частноправни субекти (Италия, Дания, Нидерландия). Режимът, на който се подчиняват, е законово регламентиран и те са признати от държавата. България не е нотифицирала своя национална схема поради две основни причини: схемата, предвидена в Закона за електронната идентификация, все още не е изградена. У нас доставчици на удостоверителни услуги предлагат частни средства за електронна идентификация, но те трябва да бъдат признати от държавата. Признаването изисква нормативна промяна (на ниво закон), която да създаде правно основание средствата за електронна идентификация, издавани от частноправни субекти, да се използват при достъп до услуги, предоставяни от публичния сектор.

Тъй като националната схема все още не е факт, законодателството предвижда други средства за идентификация на гражданите и бизнеса, а именно квалифицирани електронни подписи, персонални идентификационни кодове, издавани от НАП и НОИ, и уникален код за достъп на НЗОК.

- *Какви стъпки включва пътната карта за въвеждане на схемата и какви са предизвикателствата?*

- Основата на националната схема за електронна идентификация е поставена със Закона за електронната идентификация и правилника за неговото приложение още през 2016 г. Съгласно документацията, изготвена от МВР по обществената поръчка за издаване на български лични документи, централизираната система за електронна идентификация трябва да бъде изградена до 12 месеца от сключване на договор с изпълнителя, който факт зависи от приключване с влязло в сила съдебно решение на обжалването на избора на изпълнител. Най-сериозният риск към настоящия момент е фактът, че не е започнало изграждането на националната схема за електронна идентификация. Дори да приемем, че тя бъде изградена в рамките на 2 до 3 години, ще е необходим определен период от време за преодоляване на редица предизвикателства.

Какво имам предвид? На първо място не всички граждани ще решат веднага да се снабдят с нови документи за самоличност, съдържащи електронен идентификатор. Това важи особено за онези документи, чийто срок на годност не изтича скоро. Така снабдяването с електронни идентификатори ще отнеме поне 5 години. На следващо място не трябва да забравяме възрастовия диапазон на част от населението, което притежава безсрочни лични карти. Тези граждани също няма да са достатъчно мотивирани да придобият електронен идентификатор.

Необходима е мащабна разяснителна информационна кампания. Резонно е да се помисли и за икономически стимули като намаляване на размера на държавните такси при електронно заявяване на услугите, за които те се дължат. Необходимо е да се увеличи и броят на административните услуги, които се предлагат електронно.

- Как ще се променят отношенията на държавната администрация с бизнеса след въвеждането на национална схема?

- С въвеждането на националната схема ще се предостави възможност за сигурно и надеждно взаимодействие по електронен път между гражданите, бизнеса и публичните органи. От друга страна ще се увеличат ефективността и ползването на обществените онлайн услуги, на електронните бизнес процеси и търговията. Ще се гарантира правна сигурност при електронните трансакции и ще се облекчи административната тежест. Електронната идентификация ще се използва и при здравното обслужване, в областта на електронното правосъдие, образованието, упражняването на правото на глас.

След нотифицирането на схемата пред ЕК българските граждани ще имат достъп до електронни услуги и в другите държави – членки на Европейския съюз, на основание прилагането на Регламент №910/2014 г.

- Планира ли се до края на 2020 г. ускорено разширяване на е-услугите, предлагани от държавата през портала за електронно управление?

- Единният портал за достъп до електронни административни услуги е единна входна точка, чрез която всеки гражданин или фирма може да заяви електронни услуги, които се предлагат от държавната администрация на централно, областно и общинско ниво. Не всички услуги са налични на този етап, но техният брой се увеличава всяка година. Към настоящия момент на портала има информация за 750 административни услуги, като от тях 374 могат да се заявят електронно – те са предоставяни от 13 централни, 115 общински и 27 областни администрации. През 2019 г. порталът е посетен от над 235 хил. потребители, а броят на посещенията през първата половина на 2020 г. е нараснал почти четворно – 825 100 посещения, от които 78% са нови посетители.

Идентификацията при заявяване на услуга чрез портала се извършва от системата за електронна идентификация, администрирана от ДАЕУ. Системата поддържа идентификация с КЕП, в т.ч. облачен/мобилен КЕП и ПИК на НОИ. Към края на 2019 г. са извършени над 60 хил. успешни автентикации с КЕП, от които 3500 с облачен КЕП. Във връзка с извънредното положение и продължаващите епидемиологични мерки използването на системата за електронна автентикация значително нараства. През първата половина на 2020 г. са реализирани близо 400 хил. идентификации с КЕП и над 135 хил. с облачен КЕП.

✓ БФБ влезе в инициатива на ООН за устойчиви фондови борси

Българска фондова борса стана част от Инициативата на ООН за „Устойчиви фондови борси“ (United Nations Sustainable Stock Exchanges Initiative - UN SSE).

Става въпрос за програма за партньорство на ООН, организирана от UNCTAD, Глобалния договор на ООН, финансовата инициатива към „Програмата на ООН за околната среда“ и международната мрежа от инвеститори на ООН „Принципи за отговорно инвестиране“.

Визията на инициативата „Устойчиви фондови борси“ е да осигури глобална платформа за изследване на това как борсите, в сътрудничество с инвеститори, компании (емитенти), регулатори, политици и съответни международни организации, могат да подобрят своето екологично, социално и корпоративно управление, като насърчат устойчиви инвестиции, включително финансиране по целите на ООН за устойчиво развитие.

„Изцяло се ангажираме да постигнем целите за устойчиво развитие на българския капиталов и енергиен пазар. В тясно сътрудничество и като използваме задълбочения опит на инициативата на ООН за устойчиви фондови борси, както и чрез последователните действия, които сме предприели в тази посока - ние сме уверени в дългосрочния ни успех.“, каза д-р Маню Моравенов, изпълнителен директор на БФБ и доцент във ВУЗФ.

БФБ се присъединява към над 90 фондови борси от целия свят и като партньор в UN SSE, се ангажира да изпълни следните цели:

- Да позиционира темите за устойчиво финансиране и енергетика на найвисоко ниво сред вземащите решения в бизнеса и в държавата
- Да стане найважния и обединяващ фактор по темите за устойчиво финансиране и енергетика в България
- Да трансферира найдобрите световни и европейски практики и знание в областта на устойчивите финанси и енергетика към всички участници на българските капиталов и енергиен пазар

Чрез участието си в Инициативата на ООН за устойчиви фондови борси, БФБ споделя и следва мисията за насърчаване на отговорните инвестиции в устойчиво развитие и подобряване на резултатите по отношение на екологично, социално и добро корпоративно управление в България.

В работата си за реализиране на целите за устойчиво развитие БФБ получава консултантска подкрепа от партньора в България на Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси (ЕКЦИВ) към Европейската инвестиционна банка - управление „Проектна информация и финансиране“ към Фонда на фондовете.

✓ Словения подкрепи ветото на Унгария и Полша

Премиерът на Словения Янез Янша обяви, че правителството му подкрепя ветото на Унгария и Полша срещу бюджета на ЕС и плана за възстановяване, предаде агенция Анса.

„Само независим орган може да решава кое е върховенство на закона, а не политическо мнозинство“, написа Янша в писмо до председателя на Европейския съвет Шарл Мишел. Според него сега предложеният механизъм не е в съответствие с Лисабонския договор и ще създаде спорове между различните страни-членки.

Както е известно, в понеделник Унгария и Полша обявиха, че не са съгласни средствата по плана за възстановяване (750 млрд. евро) да бъдат обвързвани с така предложеното условие за спазване на върховенството на закона.

Според унгарския премиер Виктор Орбан поставянето на условия „ е лост за изнудване на онези страни, които се противопоставят на имиграцията“. Той добави, че споразумение няма да бъде постигнато, ако към условията не бъде създаден механизъм за обективни критерии и възможността да се обжалва дадено решение на ЕС.

Междувременно 57% от полското население подкрепя ветото, показва анкета на United Surveys за месния вестник Dziennik Gazeta Prawna.

✓ **Турската лира се стабилизира**

Натискът върху турската лира отслабна днес след налагането на по-строги ограничения заради коронавируса, докато инвеститорите очакват срещата на централната банка утре с надежда за рязко повишаване на лихвения процент, което да смекчи покачването на инфлацията, предаде Ройтерс.

Стойността на лирата се повиши бързо през миналата седмица, след като тази година отбеляза рекордно ниски равнища. Скокът ѝ беше подхранван от оптимизма, че Анкара ще следва поконсервативна политика след промените в ръководството на централната банка и на министерството на финансите и на фона на пазарно-ориентирани изказвания на президента Реджеп Тайип Ердоган, предаде БТА.

Турската лира понижи стойността си с 0,5% до 7,709 лири за щатски долар тази сутрин, но турските акции поскъпнаха с над 1 процент, подхранени от солидни резултати във финансовия сектор.

Въвеждането на частични карантини през уикендите и нови ограничения за зависимата от туризма турска икономика намалява готовността на инвеститорите да поемат риск, но фокусът на вниманието остава върху решителното заседание на централната банка за лихвените проценти под председателството на новия управител Наджи Агбал.

Очаква се банката да повиши основния си процент от 10,25 на 15%, показва анкета, проведена от Ройтерс. От друга страна Адам Коул, главен стратег по монетарните въпроси на европейския клон на канадската банка Ар Би Си (RBC), заяви, че турската централна банка няма да мине без повишаване на лихвения процент, но не би било изненадващо ако повишението е помалко от очакванията на пазара.

✓ **Борсите в Европа отново се оцветиха в зелено**

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа регистрираха предимно повишения в ранната търговия вчера, на фона на добрите корпоративни новини, които засенчиха временно опасенията около пандемията и ефекта ѝ върху икономиката, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете ръст от 0,95 пункта, или 0,24%, до 389,77 пункта, след като в понеделник достигна най-високото си ниво от края на февруари насам, подкрепен от новините за ваксините срещу COVID-19 на Moderna and Pfizer. Бенчмаркът остава на път към най-доброто си месечно представяне в историята.

Немският показател DAX напредна с 37,76 пункта, или 0,29%, до 13 171,23 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 7,85 пункта от стойността си, или 0,12%, достигайки ниво от 6 357,48 пункта. Френският измерител CAC 40 се повиши с 0,95 пункта, или 0,24%, до 389,77 пункта.

„През последните дни има множество добри новини. Пазарите очакват още такива, но честотата им може да се разрежи“, коментира Майкъл Бейкър от ETX Capital.

Европейските борси стартираха днешната търговия с понижения, но дейността по сливанията и придобиванията им помогна да се върнат на зелената територия.

Акциите на британската застрахователна група RSA Insurance поскъпнаха с 3,93%, след като компанията съобщи, че се е съгласила на оферта за придобиване в размер на 7,2 млрд. паунда от консорциум, включващ канадската Intact Financial и датската Tryg.

Акциите на Deutsche Boerse поскъпнаха с 3,48%, след като германският германския борсов оператор обяви, че ще придобие 80-процентов дял в консултантската агенция Institutional Shareholder Services (ISS) за около 1,8 млрд. долара.

Книжата на френският производител на видео игри Ubisoft скочиха с 4,56% до върха на STOXX 600, след като компанията съобщи, че новата и игра Assassin's Creed: Valhalla е регистрирала рекордни продажби за поредицата.

Сред губещите днес е датската компания Maersk, като акциите на най-големия превозвач на контейнери в света поевтинях с 2,3%, след като той отчете печалба и продажби за тримесечието, отговарящи на очакванията, и запази прогнозата си за печалба за годината.

Понижения на Уолстрийт

Американските борсови индекси записаха понижения във вторник, след като ралито на пазарите, предизвикано от новините за напредък по разработката на ваксини срещу COVID-19, се охладиха на фона на разочароващите икономически данни и поевтиняването на акциите на аптечните вериги, предаде Си Ен Би Си

Промишленият индекс Dow Jones отчете спад от 167,09 пункта, или 0,56%, до 29 783,35 пункта. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 се понижи със 17,38 пункта или 0,48%, до 3 609,53 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq изтри 24,79 пункта от стойността си, или 0,21%, завършвайки сесията при ниво от 11 899,34 пункта.

Загубите на Dow дойдоха след поевтиняването на акциите на най-голямата американска верига аптеки и дрогерии Walgreens Boots Alliance с 9,63% на фона на новината, че Amazon стартира подразделение, насочено изцяло към предлагането на лекарства, които ще бъдат доставяни безплатно за абонатите на услугата Prime. Тази новина се отрази и на книгата на други собственици на аптеки, като тези на CVS Health поевтиняха с 8,62%.

За спада на бенчмарка допринесе и Home Depot, чиито акции поевтиняха с 2,54%, въпреки че компанията представи по-добър от очакваното финансов отчет за тримесечието. Тя обяви ръст на приходите с 24% за последното тримесечие спрямо същия период на миналата година. Walmart също регистрира загуби, като акциите на компанията поевтиняха с 2,17% въпреки че и тя обявя по-добри от очакваното резултати. Според експертите тези понижения се дължат на разочароващите данни за търговията на дребно в САЩ. Според данни на Министерството на търговията продажбите на дребно през октомври са нараснали с 0,3% до 553,3 млрд. долара спрямо септември, когато бе отчетен ръст от 1,6%. Прогнозите бяха за растеж от 0,5%.

Междувременно книгата на Tesla поскъпнаха с 8,21%, след като от S&P Dow Jones Indices съобщи, че производителят на електрически автомобили ще бъде включен в широкия индекс S&P 500 на 21 декември.

Резултатите от вторник идват след достигнатите в предходната сесия рекордни нива на Dow и S&P 500 на фона на новините за напредък в разработването на ваксини срещу COVID-19.

„Нормално е пазарите да си поемат глътка въздух след силното рали, като разочароващите данни за търговията на дребно осигуриха тази възможност“, коментира Крис Ларкин от E-Trade. „След като чековете от пакета за стимулиране на икономиката свършиха, секторът е подложен на сериозна несигурност в краткосрочен план“, добави той.

Разнопосочна търговия в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион регистрираха смесени резултати в сряда на фона на нарастващият брой на заразените с коронавирус в САЩ и Европа, пише Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи с 286,48 пункта, или 1,1%, до 25 728,14 пункта. Тези резултати идват въпреки данните на Министерството на финансите, според които износа на страната е спаднал с 0,2% през октомври спрямо понижение с 4,9% през септември. Прогнозите бяха за понижение от 4,5%

повиши със 107,69 пункта, или 0,42%, до 26 014,62 пункта. Fitch ревизира прогнозата си за икономиката на Япония до свиване с 6,3% през 2020 г., след като по-рано очакваше спад от 8,8%. Според агенцията през 2021 г. японската икономика ще нарасне с 2,7%, което е по-добър резултат от първоначалната прогноза за повишение с 2,1%

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете ръст от 7,41 пункта, или 0,22%, до 3 3347,3 пункта, докато по-малкият индекс Shenzhen Composite изтри 7,74 пункта от стойността си, или 0,34%, достигайки ниво от 2 261,59 пункта. Хонконгският показател Hang Seng напредна със 129,2, или 0,49%, до 26 544,29 пункта.

Южнокорейският измерител Kospi се повиши с 6,49 пункта, или 0,26%, до 2 545,64 пункта.

В Австралия бенчмаркът ASX 200 записа ръст от 32,9 пункта, или 0,51%, до 6 531,1 пункта.

У нас

Повечето индекси на Българската фондова борса (БФБ) предимно понижения в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX спад от 0,17 пункта, или 0,04%, до 425,48 пункта. BGBX40 се понижи с 0,04 пункта, или 0,04%, до 97,90 пункта. BGTR30 изтри 0,28 пункта от стойността си, или 0,06%, достигайки ниво от 483,74 пункта. BGREIT напредна с 0,98 пункта, или 0,75%, до 131,81 пункта.

[Cross.bg](#)

✓ Прогноза: Туристите се връщат у нас чак през лято 2023 г.

Привличаме гости от Италия и Испания по родните плажове

Чуждестранните туристи ще се завърнат у нас най-рано през 2023 г. Според прогнозата на концесионера на двете морски летища в страната, нивата на туристопотока от 2019 г. ще се възстановяват плавно в продължение на цели 10 години, предвид опасността от фалити на авиокомпаниите и очакваната икономическа криза на редица пазари. Това стана ясно по време на онлайн туристическото изложение Туризмъ Експо „Дестинация Варна“.

Допълнителни данни показват, че през следващата година можем да си възвърнем около 50 на сто от туристите, посетили страната през 2019 г.

Трафикът ще се увеличи за пръв път през 2024 г., а до десет години ще регистрира ръст 45 на сто спрямо данните за изминалата година.

Тази година летище Варна има 70% спад на пътниците, а летището в Бургас около 85 на сто. Заниженият туристопоток е вследствие на намаляването на чартърните полети с 91% и спада на пътниците от редовните полети с 59 на сто. България е засегната най-силно от кризата на руския пазар, тъй като границите между двете страни така и не бяха отворени. Много от скандинавските държави също не изпълниха своите програми до страната през тази година.

Туристите са „гладни“ да напуснат страната, в която живеят, за да отидат на плаж, екскурзия или просто да се позабавляват, категоричен бе новият изпълнителен директор на концесионера Франк Кванте.

Високият брой на заболелите в традиционни дестинации като Испания, Италия и Франция може да се окаже решаващ при резервацията на ваканция до България. Кванте заяви, че за да привлечем повече туристи обаче трябва да има ясна процедура по отношение на тестовете за COVID-19.

От „Фрапорт“ планират да отворят лаборатории за PCR тестове на територията на стопанисваните от тях летища. Сред останалите мерки за безопасност за измерване на температурата на туристи и служители, а също и всекидневна дезинфекция.

Зам.-министърът на туризма Ирена Георгиева пък обяви допълнителни мерки в подкрепа на туристическия сектор за предстоящия зимен сезон. По думите ѝ Министерството на туризма е предложило данъкът добавен стойност за ски съоръженията също да бъде намален от 20 на 9%. Идеята вече е приета и разтълкувана от Министерството на финансите, тя ще бъде гласувана от Народното събрание при последната промяна в данъчните закони, допълни Георгиева. Тя обобща, че по този начин изцяло ще се уеднакви ставката за целия туристически сектор.

✓ Адвокат Марковски: Мярката за зелените коридори е категорично противоконституционна

За да бъдат разбрани и спазени, правилата трябва да бъдат кратки и ясни. В Закона за административното производство има записан един основополагащ текст. Той гласи, че всеки един закон и административен акт трябва да е целесъобразен. Когато той не е такъв - той подлежи на отмяна. Въпрос на здрав разум е да не може да се отиде в аптеката по всяко време. Така адвокат Марин Марковски коментира мярката „Зелени коридори“ в студиото на „Здравей, България“. Той добавя, че според него тя е категорично противоконституционна.

Нормата която казва, че държавата се занимава и отговаря за живота и здравето на хората има пряко действие. Когато тя е нарушена, както с тази административна заповед, имаме нарушени закони. Ако има основание съдът може да я отмени. Той има това право, каза още Марковски.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Денят започва“

- Защо България блокира Република Северна Македония по пътя ѝ към ЕС? Гостува Красимир Каракачанов;
- За силата на пандемията от COVID-19 и мерките у нас. Говори Скендер Сила, представител на Световната здравна организация за България;
- Математически модели. Какво се крие зад числата на заболелите и доближаваме ли върха на пандемията? Петър Велков, математик и експерт по управление на кризи;
- Как майки на деца с увреждания се организираха да изработват коледни подаръци;
- Изборите в САЩ и вирусът на Балканите през погледа на музикантите от „Дубиоза колектив“;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Унижение и произвол. Пациенти лежат на пода в очакване на легло и помощ;
- Вицепремиерът Екатерина Захариева за пандемията, българското "не" на Северна Македония в Европа и интригите около апетитните посланически постове;
- "Зелените коридори" - ефективна мярка или заразно безсмислие? Адвокат Марин Марковски между редовете на закона;
- Тормоз в Бургаско. Цяло село живее в страх от агресивен мъж;
- Рекорден брой глобени с неприсъствена "честитка". Румен Бахов брои неправилно паркиралите;
- Черен петък по време на пандемия! Къде и как ще пазаруваме по време на големите намаления? Отговорите - в „На твоя страна“;
- "Стражарите на нашата съвест". Филм показва работния ден за най-мразените от обществото професии.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Костадин Ангелов, министър на здравеопазването: Маските паднаха и видяхме на кого можем да разчитаме;
- в. 24 часа - В дискусия на "24 часа" за поуците от пандемията и живота след нея, проведена в хотел "Хаят": Специални звена да заместват джипито в уикенда;
- в. Монитор - Предучилищната извинена с бележка само в 1/4 от забавачките;
- в. Монитор - МС реши: Още 6,4 млн. лева за ваксини, имунизацията - безплатна и по желание;
- в. Монитор - Свалят на 9% ДДС за храната за възрастни;
- в. Монитор - Чуждите туристи се връщат у нас през 2023 г.;
- в. Телеграф - Без карантина за 31 000 българи, преборили вируса;
- в. Труд - Падат важни ограничения в рецептите;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Световни гиганти инвестират над 180 млн. лв. в заводи у нас въпреки кризата;
- в. 24 часа - В Пловдив вирусът вилнее с над 300 на ден, газии и млади;
- в. 24 часа - Окончателно: ваксината на "Пфайзер" пази 95%;
- в. 24 часа - Предлагат Надежда Нейнски за висок пост в Черноморския съюз;
- в. 24 часа - 10 757 по-малко нови леки коли продадени за 10 месеца;
- в. 24 часа - Надбавки за 710 хил. бедни деца, за останалите половин милион - данъчни облекчения;
- в. Телеграф - 64 дка кални поляни в София стават градинки;
- в. Телеграф - Банковите плащания ще стават за секунди;
- в. Труд - 20 000 лв. глоба за боклука под "Струма";
- в. Труд - Държавата поема част от заплатата при криза;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Симеон Дянков, бивш вицепремиер и финансов министър: Дългата здравна криза удря по-зле икономиката от краткото ѝ затваряне;
- в. Монитор - Д-р Николай Евгениев, началник на COVID сектора в Комплексния онкологичен център в Русе: Изнемогваме, а в съседното кафене се събрали хора на размисъл без маски;
- в. Телеграф - Директорът на 119-о училище Диян Стаматов: Учениците ще се връщат в час за класни и контролни;
- в. Труд - Народният представител от ВМРО Мария Цветкова пред "Труд" : Ние с македонците сме един народ, пропагандата ни дели;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Половината българи: Мерките срещу COVID са достатъчни;
- в. Монитор - Туризм с разправи не се прави;
- в. Телеграф - Карантина има, карантина няма;
- в. Труд - В защита на "пазара" от байонетите на тоталитаризма.

✓ Предстоящи събития в страната на 19 ноември

София

- От 09.00 ч. ще се проведе редовно заседание на Народното събрание.
- От 09.30 ч. ще в заседателната зала в сградата на Висшия съдебен съвет, ул. Екзарх Йосиф, № 12, Пленумът на ВСС ще проведе заседание.
- От 10.00 ч. в Гранитна зала в Министерския съвет министърът на здравеопазването проф. Костадин Ангелов, главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев и болнични директори ще дадат брифинг във връзка с разпространението на COVID-19 у нас.
- От 11.00 ч. онлайн ще се проведе заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество.
- От 11.00 часа чрез платформата Zoom ще се проведе виртуална пресконференция на тема „Професионалното обучение в България - какво се търси, какво се предлага и как да се гарантира качеството" с участието на заместник-министъра на труда и социалната политика Зорница Русинова.
- От 14.00 ч. в зала 1 на Народното събрание Комисията по енергетика ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в пленарната зала на Народното събрание Комисията по бюджет и финанси ще проведе заседание.

Видин

- От 11.30 часа пред катедралния храм „Св. вмчк Димитър Солунски" ще бъде отслужен водосвет.

Дупница

- От 10.00 ч. в залата на Общината ще се проведе извънредно заседание на Общинския съвет за промени в действащия правилник за дейността на Съвета.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.